

Terugmeldingen 2004-3.

Gerrit Speek

Vrijwel altijd ingezonden door de betreffende ringer of melder, soms geselecteerd uit onze databank. Een fotokopie (of uw attendering via e-mail) van uw memorabele melding is altijd van harte welkom. Alleen terugmeldingen van 'Nederlandse' vogels en die om één of andere reden bijzonder zijn, s.v.p. niet een vijf jaar oude Zilvermeeuw. Uw (handmatige) hulp voor deze rubriek wordt erg op prijs gesteld, omdat wij niet de gelegenheid hebben alle terugmeldingen stuk voor stuk te bezien.

Rotgans, *Branta bernicla*, ringnr. Arnhem .7088343

Geringd op Terschelling door Alterra als vrouw 2e kj op 16 mei 2000. Vers dood, geschoten, als 'eend' op 30 oktober 2000 bij Isortoq in Tasiilaq district, Oost Greenland. Dit is heel opvallend: de eerste Nederlandse Rotgans ooit teruggemeld van Groenland! De 'gewone' Rotgans (*B. bernicla*) volgt een klassiek patroon: broedgebied in Noord Rusland en West Siberië en terugmeldingen uit Nederland, Engeland, Frankrijk, Duitsland, Zweden, Finland en Rusland. Maar deze! Helaas was de ring er niet bij. Zou de vogel met Witbuikrotgans (*B. hrota*) zijn meegevlogen naar diens broedgebied? Of zou het zelf een witbuik zijn?

Grutto, *Limosa limosa*, ringnr. Arnhem .1214466

Hoezo oude Grutto? Op 30 mei 1980 werd als pull op Schiermonnikoog geringd .3288275. R. Oosterhuis las op 16 april 2002 op Schiermonnikoog de ring af. De vogel is dan 21 jaar en 10.5 maand oud. Dat is de oudste binnen het Europese ringwerk.

Grutto, *Limosa limosa*, ringnr. Arnhem .3333069

Alweer een Grutto die het oudste is. F. Majoor las op 29 juni 2004 de ring af in de Arkemheenpolder. De vogel is op dezelfde plek als pull geringd op 24 mei 1981 door L. van de Bergh. Nu dus de oudste binnen het Europese ringwerk.

Steenloper, *Arenaria interpres*, ringnr. Washington DC 131359384

Geringd als vrouw na 1e kj op 5 juli 1999 te Alert in de North West Territories in Canada. De heer De Graaf las de ring af bij Den Helder op 23 april 2004. Het blijft opmerkelijk natuurlijk, van het noord-westen van Canada naar Den Helder is iets meer dan 4000 km. De heer De Graaf las deze vogel al 147 keer af (!), voor het eerst op 11 augustus 1999. Deze meneer heeft sinds 1989 al ruim 2800 steenlopers afgelezen, dat is 'niet niks'.

Stormmeeuw, *Larus canus*, ringnr. DKC .5003247

Geringd als pull op 25 juni 1970 in Denemarken. Nu is 16x de ring afgelezen in Groningen, waarvan de laatste maal op 25 maart 2004 en dat maakt deze vogel de oudste binnen het ringwerk van EURING. Zie ook de rubriek terugmeldingen in OHV 79 1995. Zie ook Dutchbirding 2004(5).

Zilvermeeuw, *Larus argentatus*, ringnr. Arnhem .5312230

Geringd als pull op 1 juli 1996 op NAM-locatie De Hond in de Eemsmonding door Ben Koks. Vervolgens teruggelangen door Roland-Jan Buijs op 6 juni 2004 als broedend vrouwtje op nest met drie eieren te Bruinisse op een dam bij de Krammersluizen. Afstand tussen geboortegrond en huidige broedplaats ruim 271 km. Opmerkelijke verplaatsing voor een overwegend plaatstrouwe vogel als de Zilvermeeuw.

Boerenzwaluw, *Hirundo rustica*, ringnr. Arnhem AC.08997 en AF.49131
Nederlandse boerenzwaluwen in Congo.

Er kwamen de afgelopen periode drie terugmeldingen binnen van boerenzwaluwen, in Nederland geringd (binnen het ESP project) en teruggemeld vanuit de Congo's (Congo Kinshasa en Congo Brazzaville).

Eerst de gegevens:

AC 08997 Boerenzwaluw 1 kj, geringd op 29 augustus 1999 op slaappleats te Zwartemeer, Overijssel door vrs Zwarte Meer (Frank de Roder, Symen Deuzeman en Andrea van den Berg). Op 15 augustus 2003 (= datum poststempel) 'gevonden' te Kinshasha, Congo. Afstand 5774 km.

AF 49131 Boerenzwaluw 1 kj, geringd op 29 juli 2002 op slaappleats te Elburg door Bennie van den Brink. Op 3 april 2004 (= datum poststempel) 'gevangen' te Mangai, Bandundu, Congo Kinshasa. Afstand 6411 km, 2 graden zuidelijk van de evenaar (mijn eerste melding van een in Nederland geringde zwaluw zuidelijk van de evenaar!).

AG 68167, Boerenzwaluw wijfje overjarig, geringd als broedvogel op 2 juli 2003 te Kerkdorp, Oldebroek door Bennie van den Brink. Op 8 december 2003 gevangen in net en gedood te Missanvi, Kindamba, Congo-Brazzaville. Afstand 6387 km

Bovenstaande terugmeldingen zijn niet alleen erg leuk voor de ringers, maar vertonen ook enige overeenkomsten. Van de twee eerste meldingen is de melddatum de datum van het poststempel. Beide melders hebben verzuimd de vinddatum te vermelden of wisten dit niet. Dergelijke meldingen zijn veelal afkomstig van mensen die niet zelf de ring hebben gevonden maar via via deze hebben gekregen en opgestuurd. Dat bleek ook zo te zijn.

De melding van de vogel uit het Zwarte Meer kwam uit Kinshasa hoofdstad van Congo en gemeld in augustus. Dan hoort een boerenzwaluw daar niet te zijn. Navraag via een in het Frans bijgezonden brief leerde dat de melder een Deense ontwikkelingswerker was, die via een lokale medewerker de ring kreeg toegespeeld. Deze had hem weer van zijn neefje die de vogel gevonden had in Kwilu, Ngongo, 230 km zuidoost van de hoofdstad Kinshasa in **december 1999**. De zwaluw was gewond aan de linkervleugel en was 3 dagen later gestorven. Zowel de vinddatum als de vindplaats kwam zo boven water. De Elburgse boerenzwaluw overkwam ongeveer hetzelfde. Ook deze melder, een medewerker van een wetenschappelijk instituut, schreef de brief vanuit Kinshasa. Hij had de ring van zijn broer gekregen (die leider was van een club genaamd "Amis de la Nature") die de vogel in zijn net had gevangen in Mangai, prov. Bandundu, een dorpje, ver van de hoofdstad Kinshasa. Hij wilde hierbij de 'passage' melden van deze vogel, die zijn reis bij ons instituut was begonnen. Helaas was de exacte vangdatum niet vermeld. Ook hier werd een brief naar de vinder gestuurd om meer gegevens. Een paar weken later kwam er een brief die meer gegevens bevatte. Na een "enquête minitueuse" was de vinddatum precies vastgesteld op **21 september 2003**. Bovendien was de vogel in de plaatselijke school als lesobject gebruikt om de leerlingen te leren omtrent de vogeltrek.

De derde boerenzwaluw met ring AG 68167 was een wijffe, als broedvogel geringd in een kleine kalverstal in Kerkdorp, Oldebroek. In deze brief waren alle gegevens zeer exact vermeld. Meneer Diakayidike postte zijn envelop met als adres: AG 68167 Arnhem VT Holland. De brief kwam goed over dankzij de PTT. Hij schreef aan "Monsieur Arnhem VT" een keurige handgeschreven brief met alle gegevens, waarin hij meldde dat de vogel om 3 minuten over 10 op 8 december 2003 gevangen was in een net in het dorpje Missanvi, district Kindamba, Congo Brazzaville. Navraag was hier niet nodig.

Enig navragen brengt dus vaak waardevolle gegevens aan het licht. Want in de files wordt zo'n melding opgeborgen als zijnde gevonden in onze zomer. Verwarrend en onnauwkeurig. Je moet er echter maar tijd voor hebben.

Bennie van den Brink

Blauwborst, *Luscinia svecica*, ringnr. Arnhem F.758.763

Geringd als man 1e kj op 21 augustus 1995 te Elburg door B. van den Brink. Dood gevonden op 26 juni 2004 in de Oostvaardersplassen. Bijna negen jaar is heel oud voor een Blauwborst, net geen record binnen het ringwerk van EURING. Wel 'jammer' dat niet bekend was hoelang de vogel al dood was. Maar de soort kon nog worden herkend dus erg lang was de vogel niet dood.

Spreeuw *Sturnus vulgaris* ringnr. Arnhem K.800829

Geringd als man 1^e kj op 24 december 1986 door J.A. de Vries in Molenend (Fr.). Dood gevonden als verkeersslachtoffer, helaas niet vers dood, op 18 september 2003 op de snelweg bij Harlingen door G.J. van der Geest. De oudst bekende Spreeuw binnen EURING (Staa v 1998) werd 22 jaar en 11 maanden. Deze Spreeuw werd dus ca. 17 jaar oud.

Geraadpleegde bronnen:

Baker K. 1997. *Warblers of Europe, Asia and North Africa*. Helm Identification Guides, Londen. ISBN 0-7136-3971-7.

Van den Berg A.B. & C.A.W. Bosman 2001. *Zeldzame vogels van Nederland*. Tweede, herziene druk. GMB Uitgeverij, Haarlem. ISBN 90-74345-13-1.

Buys R.-J. & D.L. Thomson 2001. *Van 1911 tot en met 2000: een overzicht van geringde en teruggemelde vogels in Nederland*. Op Het Vinkentouw 95:2-88.

Cramp S. (red.) 1992. *Handbook of the birds of Europe, the Middle East and North Africa. The Birds of the western palearctic. Volume VI Warblers*. Oxford New York, Oxford University Press. ISBN 0-19-857509-2.

Franssen T. & Pettersson J. 2001. *Swedish Bird Ringing Atlas. Volume 1. Divers-Raptors*. Naturhistoriska riksmuseet & Sveriges Ornitologiska Förening, Stockholm. ISBN: 91-86510-50-9.

Shirihai H. ... (et al.) 1999. *Sylvia Warblers. Identification, taxonomy and phylogeny of the genus Sylvia*. Helm Identification Guides, Londen. ISBN 0-7136-3984-9.

Speek B.J. & Speek G. 1984. *Thieme's Vogeltrekatlas*. Thieme, Zutphen. ISBN 90-03-98125-6.

Speek G. 2001. *Ringverslag van het Vogeltrekstation 2001 (nr.86)*. Op Het Vinkentouw nr.97: 8-32.

Staa v R. 1998. *Longevity list of birds ringed in Europe*. Euring Newsletter 2: 9-18.

Svensson L. ... (et al.) 2000. *ANWB Vogelgids van Europa*. ANWB, Den Haag ISBN: 90-18-01212-2.

Wernham C. & Toms M. & Marchant J. & Clark & Siriwardena G. & Baillie S. (eds) 2002. *The Migration Atlas. Movements of the Birds of Britain and Ireland*. Poyser, London. ISBN 0-7136-6514-9